imprimé sur www.torah-box.com/torah-pdf

למעוטי אשה מלובן · אע"ג דבכל דוכתין דורשין וי"ו לרבות והכא דורשין למעוטי פרש"י כיון דלא אצטריך לרבות מיפרשי נקבה דלבך תיתר לומר דדוקא איש אמריך לך ולא אשה וכן גבי אשה אשה אמריתי לך ולא איש הקשה הריב"ן למה לי למעוטי אשה מלובן הא ממעטינן למיל בפ"ב (דף יח.) מדמיה דמיה דד' דמיס טמאים באשה ומו לא ותירץ דמ"מ ה"ל דאתי בק"ו מאיש דלא מיטמא באדום מיטמא בלובן אשה לא כ"ש ואע"ג דאיכא למיפרך מה לאיש שכן מיטמא ברוחות כבימים איכא למימר

ניעוי מילתא בעלמא הא :

צריכי דאי כתב רחמנא ד' כתי' תימה הא פרשב"ם בפ' דם הנדה (לקמן דף מד:) דאיתקש זב לנדה מדכתיב והזה בנדתה וגו' למא לחדש לטמא בגדים אם יש מא משכבה ומושבה וכן פי' בסמוך גבי כלי חרס דמטמא בהיסט וכן מטמא ביולת דופן (לקמן דף מא:) דמצריך קרא גבי נדה דמיטמאה בפנים בכאן מדכתיב בבשרה ובבי זב לריך קרא דלא מיטמא בפנים בכאן כי יהיה זב מבשרו עד שתלא מבשרו מטמא דאיצטריך קרא

דלא בגמר מנדה* :

עליונו של זב מגלן · זאת תיתה גירסת רש"י דכתיב וכל הטונע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא מאי תחתיו לילמא תחתיו דזב מאשר יגע במשכבו נפקא לא כל אשר יהיה הוב תחתיו והיה כתוב בספרים ומאי ניהו טשא מאי מטמא והגשא כתיב ולא גרים רש"י דהא סבר נפקא מתחתיו ועוד *דכתיב והטשא כתיב בכוס בגדים וחזר בו רש"י מגירסא זו דהיכי מוקי הא קרא בעליונו של זב הא בהדיא בת"כ מוקי לה במרכב ועוד היכי הוה במי לאוקומי במשכב הא במשכב כתיב בכוס בגדים הטונע בו והכא לא כתיב בכוס בגדים וכי ה"נ פרכינן בפ"ק (גיטין דף פ:) גבי מזה מי נדה ועוד היכי מוקי ליה בעליונו של זב דאיכא מטמא לא אוכלין ומשקין הלא אין להם טהרה במקוה וקרא כתיב יטמא עד הערב וגרלה דרש"י ל"ג מאי תחתיו לילמא כו' לא גרים כל הטונע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב והטשא נמי יטמא ומאי ניהו טשא מאי מטמא והגשא כתיב נתקו הכתוב מטומאה כו' וה"פ והטונע בכל אשר יהיה תחתיו במרכב אירי כדמוקי לה בת"כ דהאי קרא לאחר מרכב כתיב וחלק בין מגעו למשא דמגעו מטמא אדם ולא בגדים דהכא לא כתיב בכוס בגדים ובמשא מטמא אדם לטמא בגדים כדקמסיים קרא והטשא דקרא דמרכב דכתיב ביה יטמא ולא כתיב ביה בכוס בגדים והכי קאמר דהטונע במרכב הוב יטמא וכן הטשא דהייט עליונו של זב נתקו הכתוב מטומאה שלאחריו דע"כ והגשא תרשא דקרא קאי ולא לחיפא דהא כתיב אותם ונגעי משא לא שייך אותם אלא אותם קאי אמאי דקרינן טשא והמטורפת קאי ארשא דקרא ופריך לימא דנתקו מטומאה המוזכרת לטמא אדם לטמא בגדים אבל אדם לא בגדים לטמא כמו מרכב ומשבי דיטמא טומאה קלה משמע דהטשא סמוך לטונע במרכב וכגד שטונע במרכב לא מטמא אלא אוכלין ומשקין ומיהו יש לייסב גירסא ראשונה דדרים מתחתיו ואף על גב דקרא לחייבי במרכב מכל מקום היכא דתחתיו לא חייבי במרכב אלא בתחתיו דאמר בת"כ ומייתי לה בפרק בכל מערבין (עירובין דף כז.) האוכף ממא מושב והחפום ממא מרכב אלמא מה שתחתיו לא אקרי מרכב אלא מושב ולהכי קאמר (ז) דבעי תחתיו במאי מייתי לא במשכב מאשר יגע כו' והוה מצי למפרך דבמשכב כתיב כתוב בגדים והכא לא כתיב אלא דעדיפא מיהא פריך אי"ל מש"ה לא כתיב כתוב בגדים משום דשיקר קרא במרכב כתיב דלא נמי כתוב בגדים ומפרש אלא שהזב תחתיו דהייט עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ומטומאת ערב דכתיב בקרא משום מרכב דמרכב מטמא אדם לא בגדים וגרס שפיר מאי מטמא והגשא כתיב דמתחתיו גרידא לא הוה מוקמינן בעליונו של זב דלא הייט בודים טומאה מלבנו אלא הוה מוקמינן לה במרכב ואי לא נמי מתחתיו מטמא לא הוה מוקמינן ליה לטומאה קלה דאוכלין ומשקין בגשא כיון דכתיב ביה כתוב בגדים וה"א דנתקו לטמא אדם לא בגדים קמ"ל מתחתיו דאיירי בעליונו של זב וכתב נבי מרכב דליכא כתוב בגדים וכתיב ביה יטמא דמשמע טומאה קלה ושוב דע"כ גרסינן והגשא כתיב דאי לא דרשינן עליונו של זב אלא מתחתיו היכי פריך לימא נתקו מטומאה מטורה היכא כתיב ביה טומאה מטורה דקאמר נתקו : והגשא

למעוטי "איש מאודם והא דתניא אשה אין לי אלא אשה ^בת י' ימים לזיבה מנין ת"ל ואשה למה לי ליגמר מנדה צריכא דאי כתב רחמנא בנדה הוה אמינא נדה משום דבי חזאי חד יומא בעיא למיתב ז' אבל זבה דאי חזאי חד יומא בשמרת יום כנגד יום סגי לה אימא לא צריכא וליכתוב רחמנא בזבה ולא בעי בנדה ואנא ידענא דאין זבה בלא נדה אין ה"נ ואלא קרא למה לי למעוטי איש מאודם הא מיעטתיה חדא זימנא חד למעוטי משכבת זרע וחד למעוטי מדם וכן לענין זכרים *דתניא °איש איש מה ת"ל איש איש איש *לרבות 'תינוק בן יום אחד שהוא מטמא בזיבה דברי רבי יהודה רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אין צריך הרי הוא אומר °לזכר ולנקבה לזכר כל שהוא זכר בין שהוא גדול בין שהוא קטן ולנקבה כל שהיא נקבה בין גדולה בין קטנה א"כ מה ת"ל איש איש *דברה תורה כלשון בני אדם אלמא כי מרבי קרא בן יום אחד מרבי ורמינהו איש אין לי אלא איש ^בן תשע שנים ויום אחד מנין ת"ל °ואיש אמר רבא *הלכתא נינהו ואסמכינהו רבנן אקראי הי הלכתא והי קרא אילימא בן יום אחד הלכתא ובן ט' שנים ויום אחד קרא קרא סתמא כתיב אלא בן ט' שנים ויום אחד הלכתא ובן יום א' קרא וכי מאחר דהלכתא היא קרא למה לי למעוטי ^אשה מלובן למה לי למכתב בזכרים ולמה לי למכתב בנקבות צריכי דאי כתב רחמנא בזכרים משום 'דמטמאו בראיות כבימים אבל נקבות דלא מטמאו בראיות כבימים אימא לא ואי כתב רחמנא בנקבות משום 'דקמטמא באונס אבל זכרים דלא מטמאו באונס אימא לא צריכא : הבותים מטמאין משכב תחתון בעליון : מאי משכב תחתון בעליון דאי איכא ' מצעות ויתיב עליידהו מטמא להו פשיטא דהא דרס להו אלא ^שהא תחתונו של בועל נדה כעליונו של זב מה עליונו של זב אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין אף תחתונו של בועל נדה אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין עליונו של זב מגלן דכתיב °וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא מאי תחתיו אילימא

למעוטי איש מאודם. ואע"ג דקרא לאו באודם מיירי על כרחין כיון דקרא ימיהתא הוא לדרשא אתא ומה שיש לך לדרוש דבר הקרוב לענין דרוש בו וה"ק אשה טמאה בדבר האמור בה דהיינו אודם ואין איש טמא בדבר האמור באשה. ואי קשיא ה"ל למיכתב להך דרשה תורה אור גבי נדה אין ה"ל דלגבי נדה נמי קרא אמריגא כתיב דדרשינן לה לקמן הכי ומיהו תרוייהו צריכי כדקאמר לקמן ההוא דגבי נדה למעוטי איש מדם ממש שאין דם היולא מפי האמה מטמא בזיבה והאי למעוטי שכבת זרע אדום הלי נמאי לאשמעי ביה והאי כמאי לאשמעי ביה: והא דתניא אשה. לענין זבה כתיב* ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים ימים ב' רבים ג'*: בת י' ימים. דבגיר מהכי ליכא זיבה ז' ימי נדה וג' ימי זיבה שאין זיבה אלא לאחר נדות כדמפרש בשמעתא בתריתא דמכילתין [מג.] לגמר מנדה. כיון דבת יום אחד מטמאה בנדה בת י' נמי מטמאה בזיבה דאין זיבה אלא נדה שאינה אלא לאחר נדות: ואלא קרא. ואשה* דכתיב גבי נדה למה לי: למעוטי איש מאודם. דהכי משמע אשה מטמאה בנדה ולא איש: והא מיעטתיה. לעיל: חד למעוטי משכבת זרע. אדום אם ירמה שכבת זרע אדום: וכן לענין זכרים. מדכי כן יום אחד: איש איש. כי יהיה זב: איש אין לי אלא איש. ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע: ה"ל גרסינן ומאחר דהלכתא קרא למה לי. ולכן תשעה לשכבת זרע קמהדר: למה לי למכתב בזכרים. איש איש לרבות קטן בן יומו ולמה לי למיכתב בנקבות ואשה לרבות בת יום אחד לנדה ובת י' לזיבה: בראיות כבימים. כיון שרואה ג' ביום אחד בין שרואה שלש בשלשה ימים לעופין הוי זב כדילפינן בנ"ק בפרק כילד (דף מד.) לזכר ולנקבה* מה נקבה בימים אף זכר בימים ולאיות בגופיה כתיב מנה הכתוב שלש וקראו טמא אבל זבה שרואה שלש ביום אחד לא הוי זבה: זב לא מיטמא באונס דכתיב* מבשרו ולא מחמת אונסו*. זבה מיטמאה באונס בהאי פירקא (לקמן דף לה:) כשהוא אומר כי יזוב זוב דמה הרי אונס אמור: משכב הזב והנדה מטמא אדם דכתיב (ויקרא טו) ואיש אשר יגע במשכבו וכתיב (שם) וכל הנוגע במשכבה וגו': בעליונו של זב. ולא כתחתונו שמטמא אדם: אילימא

[ויקרא טו]

[ספרא מצורע דחכים פרשה ה]

[דחכים כמין מישוש אחר מישוש שהוא לרבות. פרי"ם רפ"ב דחכים]

[ויקרא טו]

[לקמן מד. וש"נ]

[פי' שאם, סדרכם כתי' ד"ש הלכתא וש"ש קדושין פ. ד"ה הלכתא]

[לקמן לה.]

[ויקרא טו]

[ויקרא טו]

הגהות הב"ח

(ז) תוס' ד"ה עליונו וכו' ולהכי קאמר דהאי מטמא בחתי מייתי :

ז א מיי' פ"ח מטלמות מטמאי משכב ומושב הלכה ו ומיי' פ"ט מהל' אבות הטומאה הלכה ג :

ח ב מיי' פ"ד מטלמות איסורי ביאה הלכה ח וס"ח מטלמות מטמאי משכב הלכה ג :

ט ג מיי' פ"ח מטלמות מטמאי משכב ומושב הלכה ד וס"ג מטלמות מחוסרי כפרה הלכה ו :

י ד מיי' פ"ם מטלמות אבות הטומאה הלכה כ:

יא ה מיי' פ"ח מטלמות מטמאי משכב ומושב הלכה ו :

עדכין ג' (כריתות ח) לקמן מד:

יב ו מיי' פ"ב מהלכות מחוסרי כפרה הלכה ו [והלכה ז]:

[וש"נ פ' לקמן מג: ד"ה עד שיגע]

יג ז מיי' פ"ה מטלמות איסורי ביאה הלכה ח :

יד ח מיי' פ"ג מטלמות מטמאי משכב ומושב הלכה ג :

ל"ל דכתר

תוספי הרא"ש

למעוטי אשה מלובן · אע"ג דקרא איירי בשכבת זרע של איש מטמשינן מתניה זיבה דאשה דלא שייכא מטמאת קרי באשה והא דדרשינן בכל מקום ו"ו לרבות ובשמעתין דרשינן למעט השיב רש"י ורכיתן דלא איצטרכי לריבויא כדקאמר' תלמודא מפרשינן לקראי תבי דלכך יתיר הוא"ו לומר דוקא אשה אמרתי לך ולא איש וכן נמי גבי איש ותיבה ולאשה לי למעט אשה מלובן הא אמרינן ד' דמים מטאים באשה ואינו למעוטי שאר מראות שנשתן לאדמיפות כגון בסימי חלתן ובסימי בשר צלי ויחוק מוריין מטמאות שבעה אבל לגבן דוחבא לאו מטמאה דם הוא והוה מטמינן ליה באשה מטמאת ערב מק"ו דאיש שאינו מטמא באדם מטמא בלובן אי לאו דמיעטיה קרא : צריכי דאי כתב בזכרים · ותימה והא איתקש זב ונדה כדמפרש בגמרא בריש דם הנדה דתא דנדה מטמא (ערשה) משכב ומושב למטא אדם לטמא בגדים משום דאיתקשה לזב דכתיב והזה בנדתה והזב את זובו וכן פי' בשמעתין לקמן דהא דבזב ונדה מטמו כלי חרס בהיסט משום דאיתקשו לזב דכתיב ביה וכלי חרס אשר יגע בו הוב דדרשינן מיניה איזהו מגעו שהוא כטלו הוי אומר זה היסט וכן מוכח לקמן דאיתקשו ברישן דתפן דדרשינן נבי נדה שמטמאה בגדים כבתרן ונבי זב מיבעי לן קרא דאינו מטמא בגדים כבתרן מדכתיב איש כי יהיה זב מבשרו עד שתצא מבשרו ואי איתקש זב לנדה דאצטריך קרא דלא ניתמר מנדה ומיהו נבי בעל קרי אע"ג דלא איתקש מיבעי ליה קרא לקמן דאינו מטמא בגדים כבתרן מדכתיב איש כי תצא ממנו שכבת זרע עד שתצא מטמאתו לחדש אלא דאי לא איתקש בעלמא דכל מי שמטמאה יוצאה מגופו שיטמא בגדים כבתרן כיון שנעקר תוריכה קמייתה איכא לשנויי דהיתקשא אתיא לסוף מטמאה דכל מה שמטא בזה מטא אבל לעיקר מטמאה לשמות בו יום אחד לא דאיתקשו כל"ל : בעליונו של זב . פרש"י כגון זב בבקר מאונים הארם או כלים בבקר שניה והרע הזב וקשה דהאי היסט הוא כראמרינן בשבת פרק ר"ע דכל מטמאות הטמטות מהוורות חרק מזב הטמט וטמיק זב וכל דדמי ליה כגון ע"ג שהטמטה אחרים כגון שכרעה בבקר מאונים הארם ונפשא לן מקרא אחרינא · ר"ל דעליונו של זב כגון בגר מקצתו מונח על ראשו ומקצתו מונח בארץ דטמטם היסט אינו מטא עד שיטים את כולו כראמרינן איתמר מגעו שהוא כטלו יהי אשר זה היסט · א"נ שאצבעו של זב תחת הגרגר הארכים ומשקין על גבו ואין הזב מס"מן וטמאין משום עליונו של זב : ועליונו של זב מגא לן. ת"ג רש"י כפירושי' דכתיב והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו מטא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com